

Entrevista a Pere Serra, editor d'*Última Hora*, diari que compleix 100 anys

“Vaig fer un diari per a la gent que no llegeix diaris”

Pere Serra és l'editor d'*Última Hora*, el diari mallorquí que aquest 1 de maig compleix un segle d'existència. Al llarg de l'entrevista l'editor recorda els seus començos i la seva evolució dins el món de la premsa.

Pere Serra és un personatge que genera passions cnfrontades. No és el tipus de persona que provoqui indiferència. Des dels seus començaments amb una revista esportiva, *Fiesta Deportiva*, ha anat creant un vertader imperi de comunicació. Actualment és el president del Grup Serra, editor dels diaris *Última Hora* i *Baleares*, el primer dels quals és el més venut a les Illes Balears i també el més antic. Així mateix edita el setmanari *Brisas*, que s'adjunta a les edicions dominicals dels dos diaris, i amb el setmanari, la Gran Enciclopèdia de Mallorca. El Grup Serra edita també un diari en llengua anglesa, el *Majorca Daily Bulletin*, i un setmanari en alemany, *Mallorca Magazine*. Pel que fa a mitjans audiovisuals, és el propietari d'Antena 3 TV-Mallorca i de diverses emissores d'Antena 3 Ràdio a Mallorca.

Pere Serra es considera un periodista. Un empresari periodista, per a ser més exactes. Li agrada recordar els seus inicis, quan només era un al·lot, en el diari de la seva ciutat natal, el *Sóller*; diari que, per cert, molts anys després va ser comprat pel mateix Serra.

—Tenia devers catorze anys quan vaig enviar un article contra el meu padrí perquè volia tallar un enorme pi, el més gran de tot el poble. Li donaven 100 duros per l'arbre i jo vaig escriure un furiós article contra ell dient que per 100 duros venia una gran bellesa del poble. El director, Miquel Marqués, que era una gran persona, no el va publicar. Així, realment, va ser com vaig començar a fer de periodista.

—Posteriorment vostè entra en el diari *Baleares*. Més tard funda una editora i ja projecta convertir-se en empresari de premsa.

—En realitat vaig estar de col·laborador en el *Baleares*. Record que vaig anar a fer un curs de quatre mesos a Barcelona

per a fer-me el carnet de periodista perquè m'havien dit, en el *Baleares*, que si l'obtenia hi tendria plaça de redactor. Però després no tenien places per a tothom i preferiren donar-les als casats. Jo, aleshores, era fadrí i molt bohemí. El que vaig fer va ser seguir amb el diari, però com a col·laborador.

—I es dedica a editor.

—Sí, vaig entrar a la impremta i editorial Atlante, on editarem moltes obres, especialment tots els premis Ciutat de Palma. Record especialment l'edició de *Bearn*, gràcies a la qual aquesta obra de Llorenç Villalonga és famosa. Si no hagués estat per aquesta edició, *Bearn* hauria estat considerada un plagi. ¿No ho sabia?

—No, ¿com va ser, això?

—Sí, perquè deien que Villalonga havia plagiat l'esperit, la forma i el sentiment d'*Il Gattopardo*. Gràcies a la meua edició de *Bearn* es va poder demostrar que l'obra de Don Llorenç h'avia estat editada tres mesos abans que la novel·la de Tomasi di Lampedusa.

—I d'editor de llibres, ¿com passa a ser editor de premsa?

—És una història un poc curiosa. Jo tenia la idea de fer un diari en anglès. Em vaig posar en contacte amb el director general de Premsa que em digué que no hi havia cap problema. Ja ho tenia tot preparat: linotípia, màquina plana... tot comprat. I vuit dies abans de sortir em diu que no, que no és possible. Vaig trobar que ho havia comprat tot, que tenia molts deutes, i alguna cosa havia de fer. Aleshores se'm va ocórrer fer un setmanari d'esports, però en lloc de sortir els dilluns, com hauria estat normal, vaig decidir que havia de sortir els dissabtes, que és quan pensava jo que hi havia més il·lusió de llegir sobre esports. Així va néixer *Fiesta Deportiva*. Amb aquest setmanari vaig tenir sort en dos aspectes. Un que com que jo coneixia tots els intel·lectuals de l'època, des de Llorenç Villalonga a

Jaume Vidal Alcover, passant per Josep Maria Llompart o per Llorenç Moyà, tots ells hi col·laboraren. Era tota una revolució que intel·lectuals com ells escrivissin d'esports. D'altra banda, va coincidir amb l'època en què el Mallorca començava a anar un poc bé. Devien ser els anys 56 o 57. Aquests dos fets conjuntats van representar un gran èxit per al setmanari.

—Manté el setmanari, però no deixa de banda la idea del diari en anglès, perquè anys després l'aconsegueix, ¿com va ser?

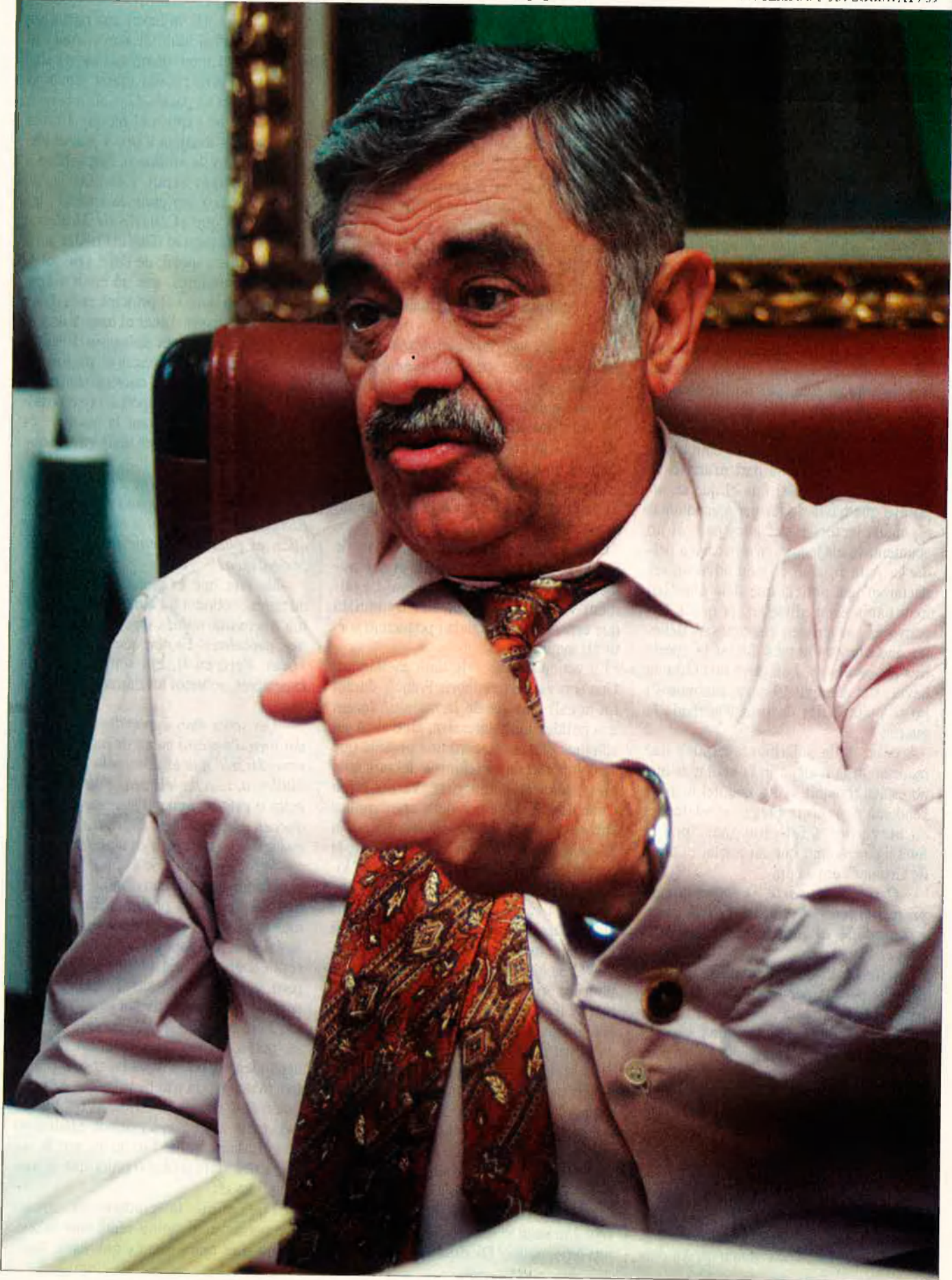
—Bé, de fet ho vaig tornar a intentar quan hi hagué el canvi de ministre, quan Fraga accedí al ministeri. Li vaig demanar una audiència, pensant que no em farien gaire cas. Quan em citaren hi vaig anar pensant que ni em rebria. Vaig parlar amb el seu secretari, aleshores González Seara, que em digué que com que el ministre tenia molta feina em tornàs a l'hotel i que ja m'avisarien. Tot d'una d'arribar, al migdia, ja tenia l'avís que el ministre em rebria al vespre.

Record que l'entrevista va ser molt estranya. Ni tan sols em va mirar a la cara en cap moment. Li vaig explicar el que jo volia fer i en un moment determinat em va dir: “Pels anglesos és més important trobar un diari en la seva llengua que no oferir-los un ram de flors a l'aeroport”. Després d'això afegeix: “Molt bona idea. Tindrà notícies meves”. I això va ser tot. Quan vaig sortir li deman a González Seara, a veure què significava el que m'havia dit Fraga. Per cert, que jo havia duit al secretari dues ensaïmades perquè estigués content. La contesta va ser molt òbvia: que tendria notícies abans del que em pensava.

Quan l'endemà al matí arrib a l'aeroport de Palma em trob la meua dona esperant-me tota nerviosa perquè el governador havia telefonat quatre vegades a ca nostra, dient que anàs a veure'l. Quan hi vaig anar m'anuncià que Fraga l'havia telefo-

"Els socialistes volen dominar la premsa tot i que ells mateixos diuen que la premsa els repugna."

ET. TEMPS 3-5-93 / SOCIETAT / 39

nat dient que ja tenia el permís i que volia que sortís el diari de forma immediata. Record que li vaig demanar a veure què volia dir "de forma immediata". "Demà mateix", em contestà. Imagina't, jo que no tenia res. Al final, al cap d'un parell de mesos, aconseguírem treure el *Daily*.

—*¿I no tengué problemes amb la censura?*

—Home, la veritat és que al principi pocs o cap censor sabien res d'anglès. El primer censor que vaig tenir va ser Mercè Truyols, l'actual presidenta d'ARCA (Associació per a la Rehabilitació del Casc Antic de Palma). La veritat és que en una ocasió sí que ho vaig veure negre. Em pensava que em retirarien el permís. Va ser quan afusellaren en Grimau. És clar, imagini, quasi tots, per no dir tots els meus lectors, és evident que no estaven precisament a favor de l'afusellament. La veritat és que no sabia ben bé com resoldre el problema: d'una part m'arriscava molt amb el govern si feia el que se suposava que havia de fer per a contentar els meus lectors i, per altra part, si no acontentava els lectors m'arriscava a perdre'ls. A la fi, amb el meu advocat, redactàrem una notícia que deia que Grimau havia estat afusellat, ja que a Espanya no prescrivien els suposats delictes que s'havien comès durant la guerra fins als vint anys. I afegíem que Grimau havia estat detingut 19 anys, deu mesos i no sé quants dies després d'acabada la guerra.

A pesar de la pulcritud legal amb què redactàrem la notícia, jo la veritat és que no estava tranquil. A les nou del matí de l'endemà el ministre Fraga em telefonà a ca meva per a felicitar-me, "per la intel·ligència amb què ha tractat el tema de Grimau", em va dir.

—*O sigui que vostè és empresari de premsa gràcies al ministre Fraga, conegut anglòfil, al qual li féu gràcia això d'un diari en anglès.*

—¡Home! Sí que m'ajudà, ja que em donà el permís per a editar. A vegades han dit que m'havia ajudat molt. Fixa't, els únics doblers que em donà van ser 100.000 pessetes com a dotació d'un premi de literatura que vam fer. Res més.

—*Passem uns anys endavant. ¿Vostè com s'ho fa per a comprar Última Hora?, perquè una cosa és editar un diari nou, petit, i una altra molt diferent és comprar un diari que està en funcionament tot i que aleshores es trobava en una situació molt dolenta.*

—Ufff, això és una història un poc complicada. La Banca March estava dins

el *Diari de Mallorca* i el Crèdit Balear volia ficar dins *Última Hora*, amb el qual negociaven. Un dia Miquel Nigorra (president del Crèdit Balear) em digué si jo volia fer d'intermediari amb en Pepín [Tous, el director d'aleshores d'*Última Hora* i membre de la família Tous, propietària del diari]. Ho vaig fer i en un moment donat les negociacions es van rompre. Aleshores en Pepín em va venir a veure perquè li'l compràs jo, que ell tenia moltes ganes de vendre. En principi m'hi vaig negar perquè no tenia doblers, aquesta és la veritat. Però ell hi insistia molt i em donà totes les facilitats. Així va ser.

—*El diari que vostè comprà era un diari, tenc entès, en una situació quasi terminal. ¿Quin canvi es planteja i què volia fer amb aquella capçalera?*

—Tot d'una em vaig plantejar canvis radicals. Si jo no hagués fet canvis... Seguint la línia de la premsa popular anglesa, volia fer amb *Última Hora* una premsa popular. Un diari per a la gent que no llegia diaris.

Un dels problemes que vaig haver de resoldre fou l'hora de sortida, ja que tradicionalment sortia l'horabaixa. Legalment vam aprofitar una llei franquista que estava mal redactada i poguérem sortir als matins.

La veritat és que vaig tenir molta sort. Una sort va ser que morís Franco, durant tot aquell període de la malaltia férem una política molt agressiva, amb sis o set edicions diàries. Record una portada que va comportar una telefonada del ministre, que estava molt indignat. Va ser arran d'una notícia d'Efe que deia, entre moltes altres coses que Franco només pesava ja 27 quilos. Tot d'una ho vaig tenir clar: la portada seria: "Franco ya solo pesa 27 kilos". I això estira molt, ven molt.

—*¿Com explica la conversió d'Última Hora, que quasi no es venia, en el diari més venut de Balears?*

—Crec que hi ha tres raons que ho expliquen. Primera, que tots aquells que ens han volgut fer mal, sense saber-ho ens han ajudat a millorar-nos. Segona, que la capacitat de feina que hi ha hagut en el diari sempre ha estat molt alta. I tercera, l'encertar en fer un tipus de premsa desconeguda aquí i innovadora que contínuament fa regals, concursos... per als lectors; fent un tipus de redacció que es fixava en notícies que abans no apareixien a la premsa.

—*Aquest caràcter de diari nou i diferent ¿ha estat el que l'ha enfrontat ara fa uns anys, amb el Diario de Mallorca?*

—Bé, això... Hi va haver una part d'assumppte personal amb un senyor que havia de ser el meu administrador i llavors..., però ja ha passat; aquest senyor ja no hi és i... ja ha passat. Una altra part és evident que ho explica el fet que *Última Hora* ha anat menjant a poc a poc el terreny al *Diario de Mallorca*, fins arribar a ser el diari més venut. I és clar, jo ho comprenc, això sap greu. Sobretot si tenim present que el *Diario de Mallorca* sempre havia estat el diari del poder polític, econòmic i social, de l'illa; i de sobte apareixem nosaltres, que no érem ningú, ni teníem un duro —al principi, més d'una vegada vaig haver d'anar al banc a demanar per favor que em deixassin 500.000 pessetes per a poder pagar el personal—, que no teníem ningú al darrera, sense cap poder que ens donàs suport... i que nosaltres els anàssim guanyant la batalla... és clar, això fa ràbia, i per això va ser que s'empenyaren.

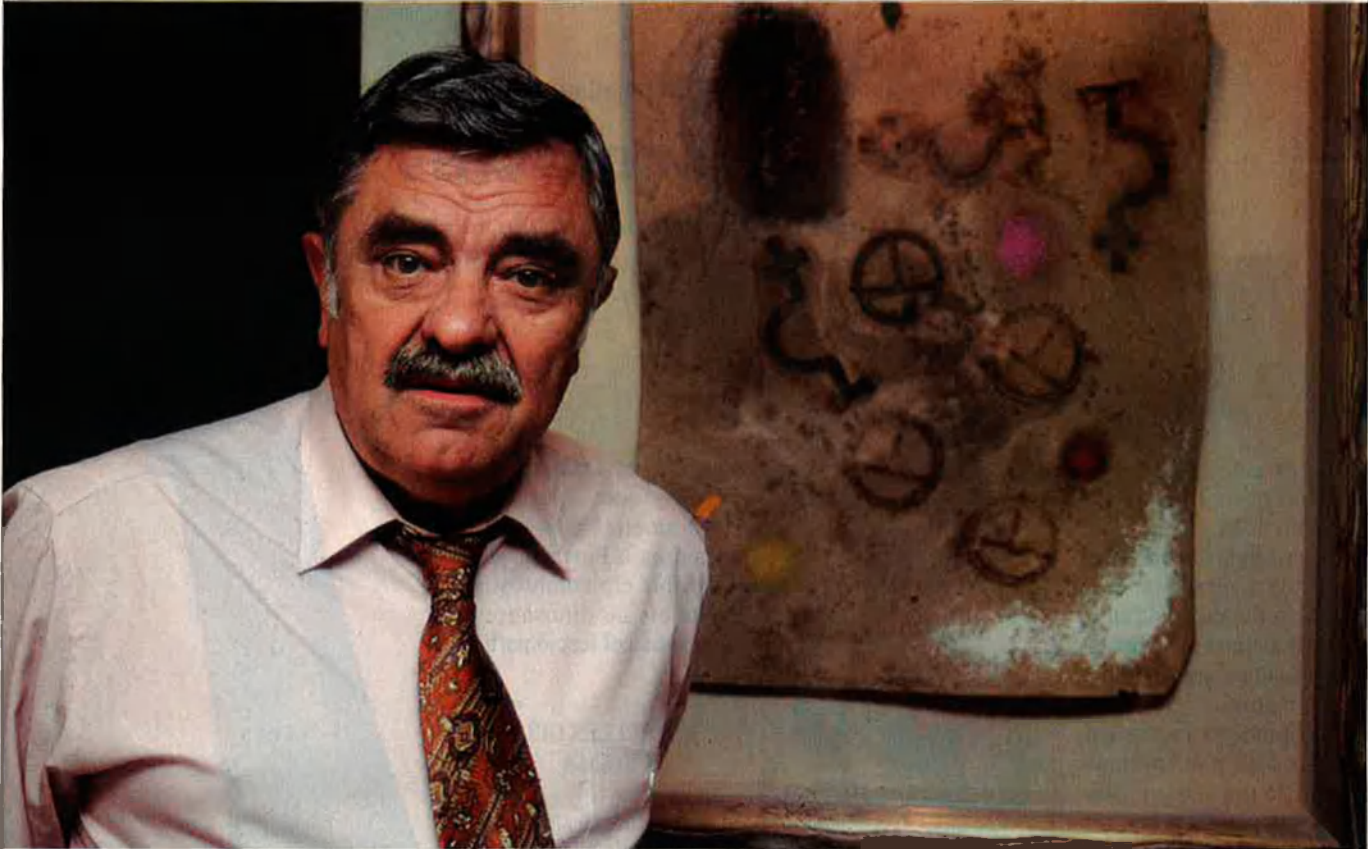
—*A Palma hi ha cinc capçaleres de diaris en castellà —més una en anglès—, a Eivissa n'hi dues i una a Menorca. ¿fins quan es podrà mantenir tanta inflació periodística?*

—No crec que es pugui mantenir molt de temps, sobretot a Palma. Pens que Palma necessita només dues, a tot estirar tres, capçaleres. És clar que em puc equivocar. Però en fi, em semblen massa capçaleres, sobretot les darreres que s'han creat.

—*Les seves dues capçaleres han quedat fora d'aquesta mena de passió per la concentració que es dona a la premsa. A Mallorca, excepte els seus dos diaris, la resta o està en mans d'empreses foranes o tenen algun tipus de dependència. ¿Per què vostè no participa en aquesta febre?*

—Perquè jo pens que és molt millor ser cap d'arengada que cua d'anfós. M'han fet moltes propostes, però mai no me n'ha interessat cap. Ara, tampoc puc dir què faré demà, ¡qui sap! Però de segur que no serà en premsa. En ràdio i televisió sí, però sempre que nosaltres tenguem aquí la majoria a través de societats paral·leles. Però en premsa no, ¿per què? No ho sé, potser perquè ens agrada ser més independents i poder comandar-nos nosaltres mateixos. Ja n'hi ha prou que en política manin des de Madrid... si també ens haguessin de comandar des de Madrid en tots els diaris, ¡uff! I jo no dic que la seva tàctica sigui millor o pitjor que la meva, no ho sé.

El que sí que m'agradaria dir, encara que potser no té molt a veure amb la pregunta que m'ha fet, és que estic con-

“Tots aquells que ens han volgut fer mal, sense saber-ho ens han ajudat a millorar-nos.”

JOAN CELIÀ

vençut que un editor de diaris ha de ser un vertader empresari de premsa i no d'altra cosa. I això no és cap crítica a ningú.

—*¿Vostè creu, com diuen, que el poder polític socialista pressiona excessivament la premsa?*

—Aquest tipus de pressió és lògic i sempre ha existit. Aquests últims anys els socialistes, des de la seva supèrbia estúpida i beneita, si ho miram bé, han actuat amb més supèrbia amb la premsa que el franquisme. Durant el franquisme hi havia unes lleis, tan antidemocràtiques com es vulgui, però existien. Ara, aquests senyors volen dominar la premsa tot i que ells mateixos diuen que la premsa els repugna. El senyor Guerra diu que no lleigix cap diari, han llevat totes les subvencions a la premsa... ¡totes!, inclús una que a mi em sembla tan guapa —encara que jo no hi guanyava— com la de subvencionar la premsa espanyola a l'estranger. Tenen un odi ferotge a la premsa.

La veritat és que tampoc vull dir que la dreta no ho fes igual, o pitjor. La premsa, sempre, molesta molt al poder.

—*Parlant de la dreta, a Balears governa en gairebé totes les institucions, ¿quina opinió li mereix?*

—Ho haurien pogut fer molt millor, i

també ho haurien pogut fer molt pitjor.

—*Ara que es compleixen deu anys d'autonomia, ¿com veu l'evolució de l'autonomia balear?*

—S'hauria pogut fer molt més del que s'ha fet. Pots ser si haguéssim tingut un president socialista, Madrid hauria ajudat més. El fet que les Balears tinguin un govern conservador ha fet que el govern central li fes totes les punyetes que ha pogut. És clar que el mateix govern d'aquí hauria pogut fer més coses. Però bé, jo pens que hi ha autonomies que estan molt pitjor que la nostra. Per exemple, i per posar un cas de dreta i un d'esquerra: Múrcia i Cantàbria.

Aquí pots ser no s'han comès tants abusos com en altres llocs. Però no vull dir que no se n'hagin comesos. Per exemple allò de la reforma de la Llei d'Espais naturals... si jo hagués estat més jove ben bé que hi hagués anat ben davant de la manifestació contra la reforma.

—*Com vostè sap perfectament, és idea generalitzada que ha fet campanyes contra el PSOE, que dona suport al PP..*

—Ho neg rotundament. No he fet cap campanya antisocialista. He denunciat les animalades que han fet els socialistes, igual que les que ha fet el PP. Però nosaltres hem denunciat totes les equivocacions

que cometia, al nostre entendre, un senyor que estava al capdavant de l'Ajuntament de Palma, igual que abans havíem denunciat les equivocacions que, al nostre entendre, cometia o comet el govern, per exemple en el cas de Torcal y Zeus. [Suposada corruptela del govern de Canellas descoberta l'any 1985 que a punt va estar de costar-li una moció de censura que, a darrera hora, va ser impedita per Unió Mallorca.]

—*Ja sé que vostè sempre diu que no té poder, però és curiós que en la darrera entrevista que concedí a EL TEMPS l'anterior batlle de Palma, Ramon Aguiló, digués que si l'actual batlle guanyava, l'autèntic batlle de Palma seria vostè. ¿què li sembla aquesta afirmació?*

—Això demostra la seva gran equivocació, però en fi, ja és una història passada.

—*Però la frase ¿no és vàlida per a il·lustrar el poder que tothom li suposa?*

—No, en absolut, això són contes.

—*I per acabar, senyor Serra, ¿premsa igual a quart poder?*

—No. Ara pots denunciar que un batlle roba, que hi ha corrupció, etc., i no passa res.

Miquel Payeras